

guas prestá 'l Comte al rey Ferran, los partidaris d' aquell no restaren pas un moment en repós, fins que «faheren consellar la mare é la muller del Compte—segons consta en la copia d' una *Scriptura privada* del segle XV.—que en toda manera desconsellasen al Compte que no prestés la fidelitat ne se encunsás ab lo Rey; car si ho fahie, per fas ó per nefas, lo Rey lo destroirie». Y vejent á sos vassalls ab tal estat d' ánim y ab los continuats prechs de la animosa primpcesa Margarida, sa mare, que sempre l' hi estava dihent, «*Fill, ó Rey ó rés*», se l' lensá 'l Compte als camps de batalla, pensant que si ab poca gent contaba, obtindria sens molt tardar un refors, que no vinqué, de gascons é inglesos, además de l' ajuda d' alguns descontents d' Aragó ab qui estava en secretas inteligencias.

Mes si á las primeras embestidas foren victoriosas las armas catalanas, comensant per faltar á la paraula 'l Rey castellá, crida á son vol un exércirt de gent forastera y 'ls Guzmanes, Mendozas, Escalantes, Enriquez y Hernandez s' ensenyoreixen de nostra terra, de tal manera, que essent molt mes poderosos en número, obligan al Compte d' Urgell á refugiarse en la ciutat de Balaguer.

De llarga duració fou lo siti, fentse á cada moment mes trista la condició dels sitiats que ben poch podian oposar al continuat bombardeix que surtia de las nombrosas fortificacions castellanas que cercaban la ciutat. Socors de francesos que no arribaren, nobles del servey del Compte que s' acullian al indult pregonat per Ferran, soldats que s' escapaban de la ciutat, la fam que hi feya estragos, l' espant y la mort, que com tétricas visions apareixian per demunt de las murallas que tancaban la última ciutat arrebatada á Catalunya: tot aixó es lo que vist ab